

**การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2**
**Strategic management of educational institution administrators
Under the Lopburi Primary Educational Service Area Office Area 2**

กรองทิพย์ นาควิเชตร และกิตตินันท์ ฤทธิวงศ์

วิทยาลัยนครราชสีมา

Krongtip Nakvichet, Kittinan Littiwong

Nakhon Ratchasima College

Corresponding Author E-mail : Krongtip.nakvichey@gmail.com, Rkittinan1725@gmail.com

(Received : 22 December 2023 ; Edit : 16 January 2024 ; accepted : 17 January 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 2) เปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา 3) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 302 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตราส่วน 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลหาค่า ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด 2) เปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการส่งเสริมการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการบริหารเชิงกลยุทธ์ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การจัดทำกลยุทธ์ 3) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และ 4) การประเมินผลและการควบคุม

คำสำคัญ : สถานศึกษา, ผู้บริหารสถานศึกษา, การบริหารเชิงกลยุทธ์

Abstract

The objectives of this research are to 1) study the strategic management level of educational institution administrators. Under the Lopburi Primary Educational Service Area Office, Area 2 2) Compare the strategic management of educational institution administrators. Under the Lopburi Primary Educational Service Area Office, Area 2, classified by position, work experience and the size of the educational institution. 3) Study guidelines for promoting strategic management of educational institution administrators. Under the jurisdiction of the Lopburi Primary Educational Service Area Office, Area 2, the sample group consisted of 302 school administrators and teachers. The instrument was a 5-level questionnaire with a confidence value between 0.80 - 1.00. The data were analyzed to find frequency, percentage, mean, and section value. standard deviation T-test and F-test

The results of the research found that 1) strategic management of educational institution administrators Under the Lopburi Primary Educational Service Area Office, Area 2 is at the highest

level. 2) Compare the strategic management of educational institution administrators. Under the Lopburi Primary Educational Service Area Office, Area 2, classified by position, overall there is no difference. Classified according to work experience Overall, they differed significantly at the .05 level and were classified according to the size of the educational institution. Overall, they are not different. 3) Guidelines for promoting strategic management of educational institution administrators. Under the Lopburi Primary Educational Service Area Office, Area 2, it was found that school administrators should have strategic management in 4 areas, including 1) environmental analysis, 2) strategy preparation, 3) strategy implementation, and 4) evaluation. and control

Keywords : Educational institutions, educational institution administrators, strategic management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559 : 1) ได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560 – 2579 เพื่อเป็นแผนแม่บทสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษา ในจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อสร้างการรับรู้ความเข้าใจ การยอมรับ และเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้ศึกษาสภาวะการณ์และบริบทแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ทั้งด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และ โลก การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร และทักษะของประชากรในศตวรรษ ที่ 21 ที่ทั่วโลกต่างต้องเผชิญกับความท้าทายและมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมยุค 4.0 รวมทั้งการพัฒนาการศึกษาที่ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และได้ศึกษาปัญหาและความท้าทายของระบบการศึกษา และจากสภาวะการณ์ของโลกที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อนำมากำหนดแนวคิดของการจัดการศึกษา วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมายการพัฒนาการศึกษา บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์ เป้าหมายตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนา รวมทั้งโครงการเร่งด่วนที่สำคัญ และการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติ

กระทรวงศึกษาธิการมุ่งมั่นดำเนินการภารกิจหลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580 (2560 : 30) จึงได้กำหนดหลักการสำคัญในการประกาศนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไว้ดังนี้ 1) สร้างความเชื่อมั่น ไว้วางใจให้กับสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนและประชาชน โดยให้ทุกหน่วยงานนำรูปแบบการทำงานโดยบูรณาการการทำงานร่วมกัน และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน 2) สนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนดำเนินการตามภารกิจด้วยความรับผิดชอบ ต่อตนเอง องค์กร ประชาชนและประเทศชาติ โดยให้ความสำคัญกับการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ผ่านกลไกการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา 3) ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

โดยพบว่าปัญหาจากการบริหารจัดการศึกษาในปัจจุบันมีหลายสาเหตุ ได้แก่ 1) การเข้าไม่ถึงการศึกษา เนื่องจากปัญหาการเงิน การเดินทาง หรือปัญหาที่ทำให้การศึกษาเป็นไปได้อย่างยาก 2) คุณภาพการศึกษา อาทิเช่น ระบบการศึกษาที่ไม่มีความหลากหลาย ครูขาดความรู้ความสามารถ และการขาดความเชื่อมั่นในระบบการศึกษา 3) การนำเทคโนโลยีเข้าสู่การศึกษา และ 4) ปัญหาในการจัดการระบบการศึกษา การวางแผนการสอน การจัดทำหลักสูตร และการบริหารจัดการที่ไม่เหมาะสม ซึ่งมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ขับเคลื่อนในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพื่อให้การศึกษามีคุณภาพ ดังนั้น การบริหารงานเชิงกลยุทธ์ (strategic leadership) จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหาร การพัฒนา ตลอดจนการขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายความสำเร็จ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 (2566 : 25) มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานทั้งภารกิจหลักและงานนโยบายต่างๆ จึงสามารถสรุปผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ โดยภาพรวม 3 ด้าน คือ 1) ด้านคุณภาพการศึกษา 2) ด้านโอกาสทางการศึกษา 3) ด้านประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องของการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่ต้องการ ซึ่งการบริหารเชิงกลยุทธ์จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษา มีทักษะการบริหารหรือ

การจัดการ (Managerial skills) ได้แก่ ทักษะด้านเทคนิค(Technical skills) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human skills) ทักษะด้านการประสมแนวความคิด(Conceptual skills) นำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) และเป้าประสงค์ (Goal) ของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาและพัฒนาผู้เรียนที่เป็นทรัพยากรบุคคลของชาติ ตามหลักการกระจายอำนาจทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และทิศทางของสถานศึกษาอย่างชัดเจนสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมภายนอก มีการสื่อสาร วางแผนและดำเนินงานเชิงรุก มีความยืดหยุ่น มีกลยุทธ์ในการก้าวสู่เป้าหมายของสถานศึกษา อย่างยั่งยืน (วันวิภา ท้าประโยชน์.2565 : 15) กระบวนการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ยึดเป้าหมาย และ ภารกิจขององค์กรเป็นหลัก และจะสรรหาวิธีการบริหารงาน ด้วยการกำหนดทิศทางที่ชัดเจน การกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยรางวัลอันเกิดจากการบรรลุผลสำเร็จในงาน การริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ โดยให้อำนาจแก่ผู้ปฏิบัติงานให้มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานด้วย เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายโดยจัดให้มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีและยังคงไว้ซึ่งสัมพันธ์ภาพระหว่างพนักงาน (คมกฤษ พรหมฉิน, 2563 : 37)

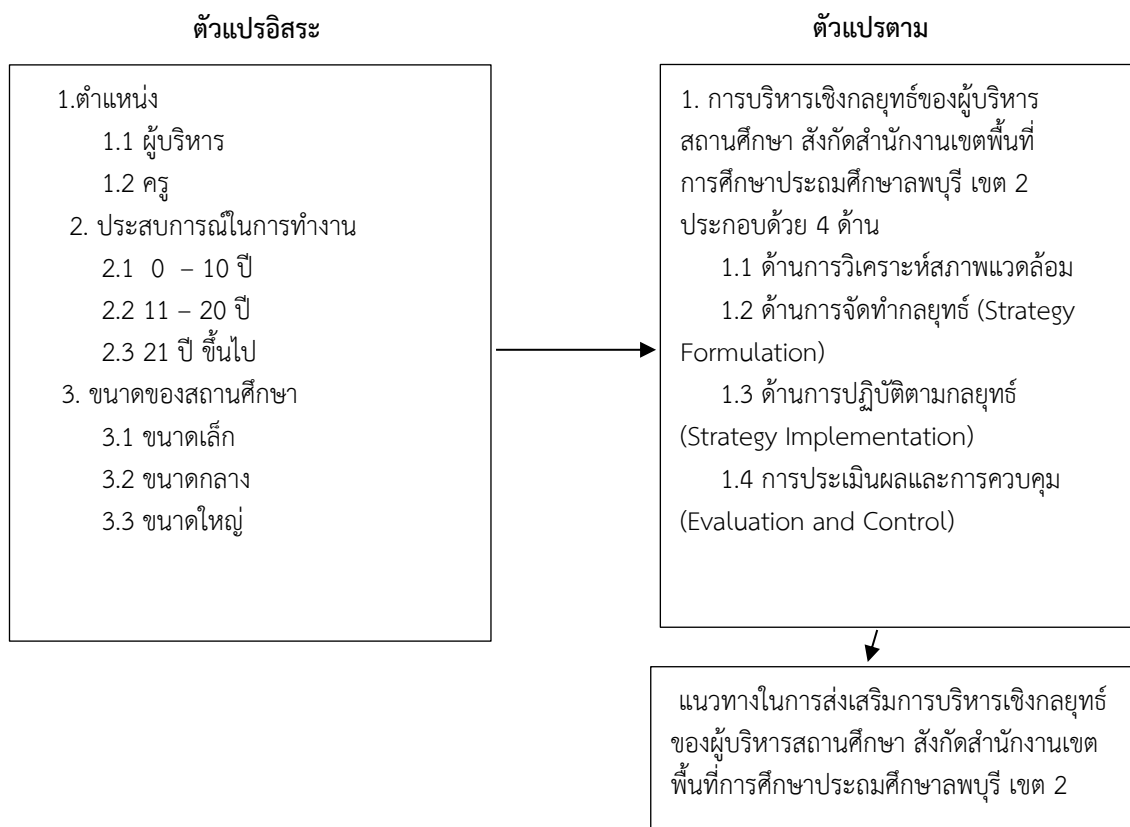
จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 เพื่อศึกษาระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 เปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยจำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา และเพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษา บริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จากการสังเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดของ สุปรียา ชินพะวอ (2562), จันทิมา บุญอนันต์วงศ์ (2561), พรพิมล อุณเสียม (2561), Thomsan Strickland & Gamble (2007), Wheelen and Hunger (1999), Hunger & Wheelen (1995), Thompson and Strickland (1995), และ Certo & Peter (1991) พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์มีองค์ประกอบในการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) ด้านการจัดทำกลยุทธ์ (Strategy Formulation) 3) ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) 4) การประเมินผลและการควบคุม (Evaluation and Control)

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย**ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง**

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำนวน 1,391 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำนวน 302 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกนที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และได้โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามตำแหน่งประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตัวแปร

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ซึ่งได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดของ สุปรียา ชินพะวอ (2562), จันทิมา บุญอนันต์วงศ์ (2561), พรพิมล อุ่นเสียม (2561), Thomsan Strickland & Gamble (2007), Wheelen and Hunger (1999), Hunger & Wheelen (1995), Thompson and Strickland (1995), และ Certo & Peter (1991) พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์มีองค์ประกอบในการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) ด้านการจัดทำกลยุทธ์ (Strategy Formulation) 3) ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) 4) การประเมินผลและการควบคุม (Evaluation and Control)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended)

2. แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 แบบกึ่งโครงสร้าง โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัยคือ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและกำหนดปัจจัยเชิงกลยุทธ์ 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 4) การติดตามควบคุมและประเมินผล โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ ผ่านเกณฑ์ประเมิน สมศ.ในระดับดี ได้รับรางวัลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา และตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษาขนาดต่างๆ รวมทั้งหมดจำนวน 5 คน

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 74 – 84)

1.3 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยสังเคราะห์จากนิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

1.4 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

1.5 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ต้องมีค่า ตั้งแต่ 0.80 – 1.00 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

1.7 นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

1.8 คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 35 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่เท่ากับ 0.86

1.9 จัดพิมพ์แบบสอบถาม เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

2. เครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบคุณภาพตามความเหมาะสม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.1 ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

1.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

1.3 ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

2. เครื่องมือที่ใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผู้วิจัยขอออกหนังสือขออนุญาตการเก็บรวบรวมข้อมูลนัดหมายวันและเวลาสัมภาษณ์ ใช้เวลาสัมภาษณ์ประมาณ 10-15 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

1.2 วิเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด : 2556: 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

1.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ F-test (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

1.5 วิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางในการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยนำมาวิเคราะห์ความถี่และวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ปรากฏดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	4.76	0.38	มากที่สุด	1
2	การจัดทำกลยุทธ์	4.74	0.41	มากที่สุด	2
3	ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์	4.74	0.40	มากที่สุด	3
4	การประเมินผลและการควบคุม	4.73	0.42	มากที่สุด	4
ภาพรวม		4.74	0.40	มากที่สุด	

จากตาราง 1 แสดงว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D.= 0.40) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.76$, S.D.= 0.38) รองลงมาคือ ด้านการจัดทำกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.74$, S.D.= 0.41) และด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.74$, S.D.= 0.40) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผลและการควบคุม ($\bar{X} = 4.73$, S.D.= 0.42)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 2 – ตารางที่ 4

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	4.78	0.38	4.75	0.39	0.56	0.58
2	การจัดทำกลยุทธ์	4.77	0.41	4.73	0.41	0.70	0.49
3	ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์	4.77	0.39	4.73	0.41	0.85	0.40
4	การประเมินผลและการควบคุม	4.76	0.40	4.73	0.42	0.58	0.56
ภาพรวม		4.77	0.40	4.74	0.41	0.67	0.51

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่มภายใน	10.65	2	5.33	46.99*	0.00
	กลุ่ม	33.89	299	0.11		
	รวม	44.54	301			
การจัดทำกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่มภายใน	11.32	2	5.66	43.33*	0.00
	กลุ่ม	39.05	299	0.13		

	รวม	50.36	301			
ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่มภายใน	12.58	2	6.29	51.59*	0.00
	กลุ่ม	36.42	299	0.12		
	รวม	50.36	301			
การประเมินผลและการควบคุม	ระหว่างกลุ่มภายใน	10.31	2	5.15	37.82*	0.00
	กลุ่ม	40.76	299	0.14		
	รวม	51.07	301			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่มภายใน	11.22	2	5.61	44.93*	0.00
	กลุ่ม	37.53	299	0.13		
	รวม	49.08	301			

*p ≤ .05

จากตารางที่ 3 แสดงว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ด้านการจัดทำกลยุทธ์ ด้านด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ด้านการประเมินผล และการควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่มภายใน	0.67	2	0.34	2.28	0.10
	กลุ่ม	43.87	299	0.15		
	รวม	44.54	301			
การจัดทำกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่มภายใน	0.44	2	0.22	1.32	0.27
	กลุ่ม	49.92	299	0.17		
	รวม	50.36	301			
ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่มภายใน	0.40	2	0.20	1.23	0.29
	กลุ่ม	48.64	299	0.16		
	รวม	49.04	301			
การประเมินผลและการควบคุม	ระหว่างกลุ่มภายใน	0.49	2	0.25	1.45	0.24
	กลุ่ม	50.57	299	0.17		
	รวม	51.07	301			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่มภายใน	0.50	2	0.25	1.57	0.23
	กลุ่ม	48.25	299	0.16		
	รวม	48.75	301			

จากตารางที่ 4 แสดงว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3.ผลการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการสัมภาษณ์จากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ท่าน เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่าแนวทางในการบริหารสถานศึกษา ควรมีการบริหารเชิงกลยุทธ์ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม คือ ควรมีการประชุม คณะครูและบุคลากร วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน มีการ SWOT เพื่อทราบจุดแข็ง จุดอ่อนของโรงเรียน

วางแผนพัฒนาโรงเรียนให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ด้านที่ 2 ด้านการจัดทำกลยุทธ์ ควรมีการดำเนินการกำหนดกลยุทธ์โดยพิจารณาจากจุดแข็ง จุดอ่อน ที่ SWOT ได้ และดึงศักยภาพของหน่วยงาน ชุมชนทุกฝ่าย เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่โรงเรียนตั้งไว้ ด้านที่ 3 ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ควรมีการจัดให้มีการทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ กำหนดรายละเอียด ด้านต่างๆ มีวิธีการดำเนินงาน โดยใช้กระบวนการ PDCA เพื่อให้สามารถดำเนินการตามกลยุทธ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม และด้านที่ 4 ด้านการประเมินผลและการควบคุม ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานและมีการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ รายงานผลเปรียบเทียบ และหาข้อบกพร่องและพัฒนาขึ้นในปีต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม รองลงมาคือ ด้านการจัดทำกลยุทธ์ และด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผลและการควบคุม ตามลำดับ อาจเนื่องจากในสถานศึกษามีการกำหนดแผนปฏิบัติการและการดำเนินการ มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มุ่งพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา มีการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานให้ไปในทางที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุดต่อสถานศึกษา และทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันเป็นไปตามนโยบาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณิศา บุรินทร์กุล พระครุครุพิจิตรศุการ และ มะลิวัลย์ โยธารักษ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารเชิง กลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจาก ครูและผู้บริหารสถานศึกษา มีความมุ่งมั่น ตระหนัก และให้ความสำคัญ ต่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาเพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษมทรัพย์ บุญชาติ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องจากการบริหารสถานศึกษามีความหลากหลายและท้าทาย เป็นการทำงานที่ต้องรับมือกับสิ่งต่างๆ เช่น การจัดการทรัพยากรบุคคล การวางแผนและพัฒนาหลักสูตร การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และการเผยแพร่ นโยบายการศึกษาให้เป็นที่รู้จักในชุมชน การต้องจัดการกับความหลากหลายของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างเหมาะสมกับทุกคน ดังนั้นประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาอาจเป็นทั้งทางที่ผู้บริหารและการทำงานร่วมกับผู้คนทุกกลุ่ม เพื่อให้การเรียนรู้เป็นที่น่าสนใจและมีผลสัมฤทธิ์สูงในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวรรณ รัตนเจริญ และ กัลยมน อินทุสุต (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลอำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาที่มี

ขนาดแตกต่างกัน มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษาเพื่อช่วยให้สถานศึกษาก้าวไปสู่การพัฒนามีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อม มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อทำให้สถานศึกษามีทิศทางที่ชัดเจน มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ในการพัฒนาสถานศึกษา มีการจัดการทรัพยากรงบประมาณ และสิ่งที่เป็นอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างโอกาสทางการศึกษา มีการปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลงทางภูมิปัญญาและสังคม มีการวัดและประเมินผล เพื่อปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์และวิธีการการบริหาร ช่วยให้สถานศึกษาทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างผลลัพธ์ที่ยั่งยืนสำหรับนักเรียนและชุมชนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณิศา บุรินทร์กุล พระครุพิจิตรศุภการ และ มะลิวัลย์ โยธารักษ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดแตกต่างกันมีการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยรวมไม่แตกต่างกัน

5. แนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 สามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการบริหารเชิงกลยุทธ์ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม คือ ควรจัดให้มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน โดย SWOT Analysis ซึ่งประกอบด้วยสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส (Opportunities) และ อุปสรรค (Threats) ในด้านต่างๆ 2) การจัดทำกลยุทธ์ คือ ควรมีการกำหนด เป้าหมาย จุดเน้น และวิธีการปฏิบัติงานของโรงเรียน ที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานภาพของโรงเรียนที่ได้วิเคราะห์ไว้ จากสภาพแวดล้อมภายในด้าน จุดแข็ง จุดอ่อน สภาพแวดล้อมภายนอก โอกาส อุปสรรค โดยยึดทิศทางของโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลประโยชน์ ลักษณะงานที่ทำ และทางเลือกที่เหมาะสม 3) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ คือ ควรมีการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โดยโรงเรียนได้จัดให้มีการทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ กำหนดรายละเอียด ด้านต่างๆ เช่นงบประมาณ โครงการที่สนับสนุนกลยุทธ์ โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มงานงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป มีวิธีการดำเนินงาน โดยใช้กระบวนการ PDCA เพื่อให้สามารถดำเนินการตามกลยุทธ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม และ 4) การประเมินผลและการควบคุม ควรมีการใช้กระบวนการ PDCA มีการติดตาม ควบคุมงบประมาณ จัดทำแบบประเมินตัวชี้วัดตามโครงการกิจกรรม และรายงานโครงการกิจกรรมประจำปีงบประมาณ เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ เพื่อนำอุปสรรคและปัญหาไปปรับใช้ในโครงการถัดไปให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทิมา บุญอนันต์วงศ์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การจัดทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย (1.1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและกำหนดปัจจัยเชิงกลยุทธ์ (1.2) การกำหนดกลยุทธ์สถานศึกษา (2) การประสานพลังร่วมนำกลยุทธ์โรงเรียนไปสู่การ ปฏิบัติประกอบด้วย (2.1) การจัดทำแผน ปฏิบัติการและกำหนดกรอบการวัดผลงาน (2.2) การบริหาร ปฏิบัติการและบริหารการ เปลี่ยนแปลง และ (3) การติดตาม ควบคุม และประเมินผลแบบเสริมพลัง ประกอบด้วย (3.1) การควบคุม ติดตามกำกับผลงาน (3.2) การประเมินผล /สรุปบทเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการประเมินผลและการควบคุม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.1 จากผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จึงควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในด้านการประเมินผลและการควบคุม เพื่อนำผลมา กำกับ ติดตาม ประเมินผล และควบคุม เพื่อให้การบริหารงานเชิงกลยุทธ์เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร
- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2562) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร
- เกษมทรัพย์ บุญชาติ. (2566). “ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2” วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 : 457.
- คมกฤษ พรหมฉิน. (2560) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จันทิมา บุญอนันต์วงศ์. (2561) รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- จันทร์เสวก และ สุทธิพงศ์ บุญผดุง. (2566) แนวทางการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ธนวรรณ รัตนเจริญ และ กัลยมน อินทุสุต. (2565) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลอำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรพิมล อุนเสียม. (2561) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วันวิภา ทำประโยชน์. (2565) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตรีตร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วรรณิศา บุรินทร์กุล พระครุฑพิกุล และ มะลิวัลย์ โยธารักษ์. (2563) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สยมภู เหมือนนิรุทธ์. (2560) รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2560) ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580. กรุงเทพมหานคร
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (2566) แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 – 2570). กรุงเทพมหานคร
- สุปรียา ชินพะวอ. (2562) การพัฒนาแนวทางการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- Certo, S.C., & Peter, J.P. (1991). *Strategic Management: Concept and Applications*. New York: MacGraw – Hill.
- Hunger, J. David and Wheelen, Thomas L. 1995. *Strategic Management*. 5th ed. USA : Addison-Wesley Publishing Company
- Thompson, A.A., Strickland, A.J. and Gamble, J.E. (2007) *Crafting and Executing Strategy: The Quest for Competitive Advantage: Concepts and Cases*. 15th edition, McGraw- Hill Irwin Publisher, New York.
- Thompson, Arthur, & Strickland A.J. (1995). *Strategic management : Concept and Cases* (8th ed.). New York: Business.
- Wheelen and Hunger. (2000). *thorough coverage of topics helps students develop an understanding of the wide*. Prentice: Hall.